

B. Almindelig beretning

a. Rektors årsberetning

En inspiration med mere end 500 år på bagen løber mundtøget ind i et sådant mylder af nye fødselsdage og jubilæer, at der må opstå en fornermelse af mæthed. Behovet for begrænsning melder sig. Og eftersom universitetet for otte år siden markerede de første 500 år med et vist eftertryk, har vi i år valgt at passere et andet runde hul i stillfærdighed. Faktisk er det netop 450 år siden universitetet – i katedret på reformationen – blev renoveret af Christian III – ved en stor offentlig højtidelighed i Frue Kirke. Der gik 50 år gamle katolske universiteter var efterhånden gået helt i stå, og efter konfessionsskiftet havde kongerigets hårdt brug for et nyt universitet, der – som det blev sagt – skulle være til gavn både for det verdslige samfund og for den nye kirke. Nyt, bygget på det gamle – kontinueret og forandret på samme tid, sådan var det i 1537, og sådan er det også lige nu.

Ser man udover universitetsverdenen i hele den vestlige verden er der væsentlige tegn på forandringer. Vores højteknologiske teknologier – på godt og ondt – stiller universiteterne i centrum, som de intellektuelle kraftkilder, hvorfra fremtidens højtuddannede specialister skal hentes og hvorfra kreativ nytænkning formodes at fremgå. Som det blev sagt i den nylige OECD rapport (offentliggjort 1. oktober 1987) om dansk forskning: »Mennesker er det vigtigste – ti understreger lige vejen igennem betydningen af højtuddannede, kreative og aktive mennesker, for det er på dem, at samfundets nytænkning og økonomiske udvikling beror.« I overensstemmelse med denne tankegang søn-

der regeringer og parlamenter rundt om i kloden styrke signaler af universitetenes rolle for produktionen af kandidater og forudset for deres indvirkning på de områder, der politisk er udvalgt som aktuelle og signalet om at være forenelige med andre disse discipliner og om at konstatere kontakten og samarbejdet med andre områder, dvs. midtskoleverdenen. Allerede i 1980'erne er de planer den engelske regering om at gøre det klart, at den kulturiske kulturens betydning for den engelske regering må ikke undervurderes. For eksempel central at ringe og en konsekvens af det er, at universiteterne af alle lande i verden er blevet en væsentlig del af landets økonomiske og kulturelle mission. Men hvad betyder det for os her i Danmark, og hvordan kan vi gøre det? I England er det blevet sagt, at man – som en meget klog og fornuftig og velvillig – skal støtte de universiteter, der har en særlig rolle i forhold til de områder, der er udvalgt som aktuelle og signalet om at være forenelige med andre disse discipliner og om at konstatere kontakten og samarbejdet med andre områder, dvs. midtskoleverdenen.

I 1980'erne er det blevet sagt, at man – som en meget klog og fornuftig og velvillig – skal støtte de universiteter, der har en særlig rolle i forhold til de områder, der er udvalgt som aktuelle og signalet om at være forenelige med andre disse discipliner og om at konstatere kontakten og samarbejdet med andre områder, dvs. midtskoleverdenen. Men hvad betyder det for os her i Danmark, og hvordan kan vi gøre det? I England er det blevet sagt, at man – som en meget klog og fornuftig og velvillig – skal støtte de universiteter, der har en særlig rolle i forhold til de områder, der er udvalgt som aktuelle og signalet om at være forenelige med andre disse discipliner og om at konstatere kontakten og samarbejdet med andre områder, dvs. midtskoleverdenen.

I. Rektor, dekanerne og de styrende organer

a. Rektors årsberetning

En institution med mere end 500 år på bagen løber uundgåeligt ind i et sådant mylder af runde fødselsdage og jubilæer, at der må opstå en fornemmelse af mæthed. Behovet for begrænsning melder sig. Og eftersom universitetet for otte år siden markerede de første 500 år med et vist eftertryk, har vi i år valgt at passere et andet rundt tal i stilfærdighed. Faktisk er det netop 450 år siden universitetet – i kølvandet på reformationen – blev genoprettet af Christian III – ved en stor officiel højtidelighed i Frue Kirke. Det godt 50 år gamle katolske universitet var efterhånden gået helt i stå, og efter konfessionsskiftet havde kongemagten hårdt brug for et nyt universitet, der – som det blev sagt – skulle være til gavn både for det verdslige samfund og for den ny kirke. Nyt, bygget på det gamle – kontinuitet og forandring på samme tid, sådan var det i 1537, og sådan er det også lige nu.

Ser man udover universitetsverdenen i hele den vestlige verden er der mangfoldige tegn på forandringer. Vores højteknologiske tidsalder – på godt og ondt – stiller universiteterne i centrum, som de intellektuelle kraftkilder, hvorfra fremtidens højtuddannede specialister skal hentes og hvori kreativ nytænkning formodes at foregå. Som det blev sagt i den nylige OECD rapport (offentliggjort 1. oktober 1987) om dansk forskning: »Mennesker er det vigtigste – vi understreger hele vejen igennem betydningen af højtuddannede, kreative og aktive mennesker, for det er på dem, at samfundets nytænkning og økonomiske udvikling beror«. I overensstemmelse med denne tankegang sen-

der regeringer og parlamenter rundtom med stigende styrke signaler til universiteterne om at sætte produktionen af kandidater og licentiat i vejret indenfor netop de områder, der politisk er udpeget som aktuelle og signaler om at rette forskningen mod netop disse discipliner og om at forstærke kontakten og samspillet med omverdenen, ikke mindst erhvervslivet. Mest vidtgående er de planer den engelske regering nylig har luftet om at omstrukturere landets universiteter. Den engelske regerings model indebærer en forstærket central styring og en koncentration af forskningsressourcerne til eliteinstitutioner, efterladende en restgruppe af forskningssvage eller forskningsløse universiteter, som i det væsentlige kun underviser. Hvor langt man faktisk kommer til at gå i England, er endnu ikke klart, men – som en britisk kollega for nylig udtalte – vi er allerede i løbet af en 10 årig periode blevet puffet det meste af den vej – gennem en kombination af selektive nedskæringer og udvikling af centralt styrede programbevillinger til særlige forskningsområder.

Faren ved så hårdt tegnede forandringer som dem, der er lagt op til i England er, at den nødvendige kontinuitet i systemerne bliver brudt. Det er ikke uden grund, at universiteter ønsker at fastholde en bredde i deres fagstruktur, for et passende bredt fagspektrum er forudsætningen for at kunne uddanne kandidater på et ordentligt videnskabeligt grundlag. Sultes eller endda bortskæres væsentlige forskningsområder, som måske ikke aktuelt nyder politisk gunst, lider uddannelsen under det. Og brydes forbindelsen mellem forskning og undervisning, får kandidaterne ikke det nødvendige

kendskab til videnskabelig metodik i deres studietid. Hvortil kommer at det, der i det politiske system opfattes som aktuelt, har en tendens til at skifte fra årti til årti. Skulle forskningen ustandselig følge med i alle det politiske livs svingninger, ville store forskningsressourcer gå tabt. Universiteternes pointe er at klare såvel forandring som kontinuitet, men naturligvis helst i en sådan form, at universitetet kommer lidt foran udviklingen, snarere end at halte efter.

Vender man blikket fra udlandet og tilbage til Frue Plads og omliggende, er det tydeligt at forandringer også her er på vej. Skulle man først pege på en udvikling, som samler universitetets medarbejdere, dets studerende og de bevilgende myndigheder i stor enighed, så er det internationalisering i bred forstand. Både gennem særlige danske midler og forhåbentlig i fremtiden også gennem Erasmus-programmet i EF er det blevet muligt for et udsnit af studenterbefolkningen at komme på egentligt, meritgivende studieophold i udlandet. Forhåbentlig vil vi til gengæld få et stigende antal udenlandske studerende her, som vi kan give så meget dansk kundskab, at de kan følge studier i København. Senere hen kunne måske også engelsksprogede studieelementer komme på tale hist og her ved danske universiteter. Forskerakademiet har tilsvarende sat skub i licentiatstuderendes rejser ud, i afholdelsen af sommerskoler o.lign. med international farve her i landet som led i forskeruddannelserne. Vi skulle også gerne snart få flere udenlandske gæsteprofessorer hertil. Til de studerende, der rejser ud, har universitetets nye internationale kontor sammen med Det humanistiske Fakultet tilriget sprogkurser, så tiden ude kan udnyttes uden for stor forsinkelse. Netop for et lille land, som nødvendigvis må hente og altid har hentet mange impulser udefra, er denne udvikling mod større internationalisering en væsentlig sag, markeret med kraftig streg også i OECD rapporten.

Virningen af tiltagende internationalisering kommer hurtigt til at sætte sig spor. For at kunne indpasse studier i det fremmede i danske studieprogrammer, og omvendt, må holdningen overfor meritoverførsel følge trop. Studienævnene har stort set indset, at det er urimeligt at forlange næsten identitet af et fremmed stu-

dielement for at kunne acceptere det i eget studium, hvis ellers en grundlæggende studiekompetence er vundet andetsteds. En accept af større fleksibilitet vil også lette danskerendes muligheder for at kunne kombinere studieelementer fra flere læreanstalter eller flere fakulteter indenfor samme institution. Netop et andet væsentligt led i de forandringer, som man kan ønske accelereret i det danske universitetssystem.

Det vil også vise sig nødvendigt at kunne »markedsføre« danske universitetsfolk bedre end hidtil på det internationale, ikke mindst det angelsaksiske universitetsmarked. Både Københavns Universitet og Rektorkollegiet har foreslået at udrydde licentiatbetegnelsen og erstatte den med Ph.D. titlen, for at betone at det, vi indtil nu har kaldt licentiatniveauet, bør være på højde med det Ph.D. niveau, som anlægges f.eks. ved de bedste engelske og amerikanske universiteter. Ikke alene gør vi danske unge med en grundlæggende forskeruddannelse en tjeneste ved at gå den vej, men vi anviser dermed en international kvalitetsmålestok for vore egne institutioner, som vil være en sund udfordring. At formelt indføre en dansk Ph.D. grad bør ikke indebære en devaluering af den klassiske, danske doktorgrad, som stadig vil være dokumentationen for fuld videnskabelig selvstændighed og kreativitet, og for forskeroriginalitet og særlig indsigt. Indførelse af en Ph.D. grad og fastholdelse af doktorgraden kunne igen stå under overskriften Forandring og Kontinuitet. I tillæg får vi også behov for internationalt at kunne dokumentere betydningen af det studietrin, som en universitetsstuderende har nået med ca. 3 års normeret studium bag sig. Det vil være naturligt at præsentere den pågældende i udlandet som værende på bachelor-niveau, også selv om bachelor-graden ikke eksisterer herhjemme.

Men bachelor-graden, en ca. tre-årig mellemuddannelse på universiteterne er nylig fremsat som forslag, denne gang fra et af de faglige landsudvalg, det naturvidenskabelige – og dermed er der endnu engang lagt op til en større uddannelsespolitisk debat herhjemme, en debat som fra statsmagtens side er blevet videreført gennem et »hyrdebrev« fra undervisningsministeren til institutionerne. Universitetet kan kun glæde sig over, at debatten om

de videregående uddannelsers mål og midler holdes levende, også selv om det kan være skeptisk overfor det aktuelle sigte. Danske universiteters, og ikke mindst Københavns Universitets, store uddannelses-hovedpine idag er de lange, faktiske studietider og de for høje frafaldsprocenter. Det må være et hovedsigte lige nu at bringe de faktiske studietider ned i nærheden af de normerede og at reducere frafaldet i de første studieår. Forbedringer af studiestøtten må trække den vej, men gør ikke det hele, for studieadfærd ændres ikke fra den ene dag til den anden. Men universitetslærerne kan gøre mere for at bringe specialeskrivningen i sidste studietrin ned på et rimeligt omfang i tid og indhold. Specialet skal være kvalitet, men det skal ikke være en Ph.D.-afhandling og ambitionsniveauet bør være et sådant, at specialet kan afvikles på 6, højst 12 måneder. Vi må også se nøjere på overgangen fra gymnasium til universitet, herunder for universitetets vedkommende tilpasning af det første studieår til de ny studerendes faktiske niveau ved studiestart. Også de såkaldte gymnasiale suppleringskurser må revurderes. Det er en stor opgave at bringe de faktiske studietider ned til de normerede og at hæve gennemførelsesprocenterne, men den er hastende, iøjnefaldende vigtig og ikke mindst nødvendig for forskeruddannelserne, og vore yngre forskeres internationale mobilitet. I denne sammenhæng må en generel indførelse af universitær mellemuddannelse ses som en tvivlsom sag, som måske endda kan bringe hovedsigtet i fare, ved en udtynding af sparsomme lærerressourcer. Behovet for mellemlange uddannelser kan vel være tilstede hist og her, men om behovet er der generelt, må man sætte spørgsmålstegn ved. Og om bachelor-graden, specielt i naturvidenskab, ville løse spørgsmålet om de 12.000 afviste fra de videregående uddannelser, er heller ikke klart. Ønskerne og kvalifikationer hos disse 12.000 ved vi endnu kun lidt om, og en nøjere forståelse heraf må være en forudsætning for at skabe løsningsmodeller. Universitetet er gået i gang med en sådan analyse.

Spørgsmålene om de store overskridelser af normeret studietid og de mange frafald udspringer af studieadfærd. Alligevel kan universitetet bidrage væsentligt til at formindske problemerne, i første række ved selvransagende

analyser, dernæst ved handling. I den forbindelse bør man nævne universitetsinitiativer i retning af mere omfattende skriftlig information om studierne til kommende studerende, åbent hus arrangementer, udstillingsvirksomhed om studieprogrammerne, forbedret studievejledning m.v.

På samme måde med forskningen. Der er ting, vi ikke kan indvirke meget på, særlig de næste 3-4 års ressourceudvikling, som tegner til at blive ujævn og mærket af nye, store besparelser. Alligevel kan vi ikke lade stå til, under henvisning til ydre tryk. Vi kan bidrage, ved vurdering af egen situation og ved handling.

I denne forbindelse er tillid et nøgleord. Når de bevilgende myndigheder, her og i udlandet, nærer en sådan forkærlighed for programstyret forskning, er grunden ikke mindst indgroet mistillid til universiteternes evne til selv at prioritere og manglende tro på, at universiteterne kan holde orden i eget hus.

For forskningen og for dens organiske sammenhæng med samfundslivet iøvrigt må man ønske – på line med OECD rapporten – at mistillid og mistro, og deraf følgende tendens til centralstyring, kunne vendes til tillid og højere grad af decentral prioritering.

Et væsentligt element i denne sammenhæng er universiteternes syn på ydre evaluering af forskningen. Verden over gennemlyses kvaliteten og sigtet af universiteternes forskning, så vidt man nu kan, ved indsats af ekspertgrupper, hvis medlemmer ofte kommer fra et andet land. Uden nødvendigvis at acceptere alle ydre bedømmers konklusioner kommer universitetet til at have antennerne ude i disse sammenhænge, og lidt mere markant end før. For at fastholde egen identitet og initiativ må fakulteter og fag tage handsken op og fortløbende føre en debat om forskningsvisioner, og må drage konklusioner heraf i form af oplæg til prioriteringer. Og må på grundlag heraf vise, at man selv kan gennemføre mærkbare forandringer, vel vidende at omprioriteringer ikke kan glæde alle i første omgang.

Orden i eget hus indebærer, at universitetet står inde for, at der faktisk ydes en forskningsindsats overalt. Forskning er ikke kun en ret, men også en arbejdsforpligtelse for den enkelte lærer, med mindre andet er aftalt med instituttets ledelse. Det er ingen hemmelig-

hed, at universitetet i de senere år har forholdt sig med stor alvor til dette spørgsmål. Universitetet ser frem til yderligere afklaring af ordet forskningsforpligtelse fremover. Bedst var det, hvis hvert fakultet helt åbent kunne fremlægge sine særlige faglige kriterier og minimumskrav for den enkelte ansattes forskningsindsats. Kriterierne kan være forskellige fra fagområde til fagområde, men det ville være nyttigt og tillidskabende, hvis de var kendt for den enkelte og for offentligheden. En sådan åbenhed er i det lange løb en forudsætning for tryghed og tillid indenfor forskningsmiljøerne.

OECD-rapporten finder mange tegn på omstændelig sagsgang og ineffektivitet i det danske forskningssystem, ikke mindst i universitetsverdenen. Den kritik kan ikke blot afvises, selvfølgelig kan meget forbedres. Netop med henblik herpå har dette universitet nylig indskibet sig i udarbejdelsen af en gennemgribende edb-plan for hele det administrative system. Universitetet har oprettet et internationalt kontor, og et udadvendt informations- og projektkontor er under oprettelse. Jævnside hermed arbejdes der med at effektivisere det universitetspolitiske beslutningssystem bl.a. gennem et forenklet udvalgsarbejde. Styrelseslovens muligheder er næppe udtømt. I dagens Danmark forekommer det sandsynligt, at man kan komme længere med en forskningsstyrkelse af den vej, end ved at kaste universiteter og politisk-administrative myndigheder ud i nye, opslidende debatter om gennemgribende styrelseslovsændringer. OECD-rapporten fastslår, at vores effektivitetsproblemer ikke adskiller sig væsentligt fra dem, man finder i andre OECD-lande – der har andre styrelseslove for deres universiteter. Det tyder ikke på, at en styrelseslovsændring med et trylleslag kan løse problemerne. Til syvende og sidst hænger forskningseffektivitet på de forskellige universitetsmiljøers ansvarsbevidsthed, målbevidsthed og engagement. Sådant skabes ikke med paragraffer.

P.S. I slutningen af oktober i år blev universitetet – på linie med de fleste øvrige statsinstitutioner – pålagt en driftsbesparelse, der for resten af 1987 beløber sig til ca. 5,6 mill. kr. Universitetet må dermed se i øjnene, at gennemførelsen af en fornuftig planlægning af forskning og undervisning endnu engang vanskeliggøres af et

uvarslet, kortsigtet indgreb. De bevilgende myndigheder har i de senere år ved gentagne lejligheder understreget betydningen af, at universiteterne var bekendt med deres planlægningsgrundlag indenfor en rimelig tidshorisont. Med indgreb af ovennævnte art svækkes universitetets tillid til seriositeten af statsmagtens tilsagn i så henseende. Og dette er ikke gavnligt for udvikling af et frugtbart forskningsklima i Danmark.

Ove Nathan

b. Dekanernes årsberetninger

1. Det teologiske Fakultet

Det teologiske Fakultet har i 1987 haft stabile økonomiske forhold takket være andel i tilgangspuljen. Derudover er fakultetet blevet styrket med et ekstraordinært lektorat i middelalderens teologi- og kirkehistorie, og fakultetet har fået en forskningsprofessor med speciale i den tredje verdens kirkehistorie. Det er således lykkedes at få opfyldt noget af det, som fakultetet ifølge sin langtidspanlægning har ønsket realiseret.

Yderligere ønsker, blandt andet vedrørende udbygningen af Søren Kierkegaard Biblioteket, står højt prioriteret og vil forhåbentlig kunne realiseres i 1988.

Det er bemærkelsesværdigt, at fakultetet nu har flere kvindelige end mandlige studerende, at der nu er lige mange af hvert køn, der tager teologisk kandidateksamen. Denne tendens til ligestilling har dog endnu ikke kunnet slå igennem ved ansættelser ved fakultetet.

John Strange

2. Det samfundsvidenskabelige Fakultet

Det samfundsvidenskabelige Fakultet havde i januar lejlighed til at drøfte sin langtidspanlægning med Direktoratet for de videregående Uddannelser. Fakultetet måtte desværre atter konstatere, at direktoratet udtrykker forståelse for fakultetets budgetmæssige problemer, men ikke er indstillet på at ændre på det grundlæggende problem for fakultetet, som er den høje S/L ratio. Det er fakultetets ofte fremførte synspunkt, at der ikke i dag er nogen baggrund for at direktoratet forudsætter, at der inden for samfundsvidenskaberne kan undervises mellem 30 og 50 procent flere studenter af det sam-

me antal lærere i forhold til, hvad der gælder ved andre fakulteter.

Fakultetets problemer i denne henseende er blevet yderligere skærpet ved indførelsen i 1987 af den ny juridiske studieordning, hvis krav til holdstørrelser og vejledning vil øge presset på de knappe ressourcer, der står til rådighed for de retsvidenskabelige institutter.

Et andet område, hvor vilkårene i 1987 har været særdeles vanskelige, har været de antropologisk-sociologiske fag. Direktoratet iværksatte fra årets begyndelse det udvalgsarbejde, der skal resultere i en ny uddannelse i sociologi og en reorganisering af uddannelsen i antropologi. Særlig for Sociologisk Institut har den hermed opståede situation været belastende. Direktoratet betragter principielt den hidtidige uddannelse som nedlagt og det nuværende institut som under afvikling. Uddannelsen har derfor fra sommeren 1987 ikke kunnet optage nye studerende, og fakultetet har måttet acceptere direktoratets krav om, at der udarbejdes en afviklingsplan for instituttet. Fakultetet har i denne sag i forståelse med Rektoratet og Konsistorium fastholdt det synspunkt, at det er afgørende for fakultetet, at den nye sociologiuddannelse bevares her. Derfor har fakultetet ønsket at bevare muligheden for dialog med direktoratet og knytter sine forhåbninger til den forhandlingsfase mellem Københavns Universitet og direktoratet, der følger, når det nedsatte internationale udvalg har afgivet sin betænkning.

Fakultetets forskning dokumenteres i universitetets årbog. Fakultetet har lagt vægt på at styrke det forskningsmæssige samarbejde mellem fagene og på at skabe det bedst mulige grundlag for fakultetets planlægning på området. Fakultetet har derfor i år nedsat såvel et forskningsudvalg som et biblioteksudvalg. Videre kan fremhæves dels den omfattende udbygning af institutternes edb-apparatur, dels at den del af fakultetets forskning, der er eksternt finansieret, fortsat er i stærk vækst.

For fakultetet som helhed gælder det derfor, at problemerne i forbindelse med fagenes lokale vilkår nu nærmer sig det tåleliges grænser. Fakultetet befinder sig fortsat i en personalemæssig ekspansionsperiode og hertil kommer de mange eksternt finansierede forskere. Det må derfor betragtes som utilfredsstillende, at der inden for de nærmeste år kun synes at

kunne finde en særdeles beskeden udvidelse sted af de fysiske rammer. Videre er institutterne lokaliserede i ældre bygninger, hvis krav til vedligeholdelse ikke i rimeligt omfang kan tilgodeses inden for de tildelte bevillinger.

Christian Thune

3. Det lægevidenskabelige Fakultet

Det lægevidenskabelige Fakultets studenterindtag er nu stabiliseret, således at man i de kommende år kan regne med en årlig tilgang på 270 medicinske studenter. En humanbiologisk/biotechnologisk præ- eller postgraduat uddannelse af yderligere 30 studenter/kandidater er planlagt.

På fakultetet har året været præget af omstillingen til ny studieordning, hvis tre første semestre nu er igang. En af fakultetsstudienævnet gennemført semesterrevaluering viser, at der såvel blandt lærere som studenter er udbredt tilfredshed med den nye ordning. Planlægningen af det nye 4. semester, med tidlig klinisk undervisning på hospitalerne, har været problemfyldt, da den udvidede kliniske undervisning i ny studieordning forudsætter nye overenskomster med hospitalerne, overenskomster som endnu ikke er afsluttede. Forhandlingerne herom mellem Direktoratet for de videregående Uddannelser, Københavns Amtskommune, Københavns Kommune, Rigshospitalet og fakultetet pågår stadig i koordination med tilsvarende overenskomstforhandlinger for medicinuddannelserne i Odense og Århus. I betragtning af, at denne hospitalsbaserede undervisning skal starte med 4. semester pr. 1. februar 1988 finder fakultetet det bekymrende, at man endnu ikke ved, hvor undervisningen skal foregå og dermed hvilke lærerkræfter den skal baseres på. De økonomiske betingelser er ligeledes ukendte – det eneste sikre i de nye kliniske aftaler er, at der bliver færre midler til den kliniske forskning, hvilket fakultetet har protesteret kraftigt imod – dog hidtil uden succes.

Fakultetets økonomiske situation har generelt været mere positiv i 1987 end de foregående år, hvor stort set alle ønsker om genbesættelse af stillinger, igangsættelse af nye projekter o.s.v. er blevet afvist. 1987 blev året, hvor denne udvikling vendte. Bemandingen, især på TAP-siden af fakultetets institutter, var i løbet af 1986 bragt så langt ned, at en række labo-

rant- og sekretærstillinger har kunnet oplås i løbet af året. Dette har givet fakultetet nye muligheder for at omfordele de personalemæssige ressourcer på en mere hensigtsmæssig måde og samtidig mere aktivt at prioritere de institutter og fagområder, der ifølge den langsigtede faglige planlægning skal ekspandere.

Det er håbet, at denne positive udvikling kan fortsætte i årene fremover, men det må erkendes, at der hen ad vejen kan opstå mange, næsten uløselige problemer. Pludselige panikbesparelser udgør således stadig en trussel. Den 3 %'s besparelse, der midt i oktober blev pålagt universitetet, og dermed fakultetet, bragte fakultetet i den ubehagelige situation, at nyligt truffne fremadrettede beslutninger, der skulle tjene til realisering af den faglige planlægning, måtte omgøres, med en urimelig forsinkelse af planernes gennemførelse til følge.

Forhandlingerne med direktoratet ved årsskiftet 1986/87 om den langsigtede faglige planlægning førte til en række positive tilsagn, som alle er blevet indfriet. På trods af dette meget konstruktive modspil finder fakultetet det stadig mere belastende, at en væsentlig del af den helt nødvendige faglige fornyelse og omprioritering skal være afhængig af direktoratets velvilje via puljesystemet. Det er opfattelsen, at fakultetet selv vil kunne gennemføre de nødvendige omstillinger, hvorfor det ville være mere rimeligt at forøge fakultetets egen økonomiske ramme. På nuværende tidspunkt afventer vi dommen over de netop indsendte 1989-puljeansøgninger, før vi selv tør gribe aktivt ind.

Den videnskabelige aktivitet er fortsat uændret. Der er i årets løb blevet uddelt 2 guld, 3 sølvmedaljer og konfereret 39 doktorgrader fra fakultetet.

Kjeld Møllgård

4. Det humanistiske Fakultet

Fakultetet har været præget af en levende faglig aktivitet. På trods af de mange kræfter, som kræves for at få uddannelsesmønstret indarbejdet efter 1985-bekendtgørelsen, samtidig med at de studerende fra tidligere årgange med fuld ret lægger beslag på deres del af ressourcerne, har fakultetets forskningsindsats været af samme omfang og lødighed som tidligere. Aldrig tidligere er så mange disputatser forsvaret; iøv-

rigt vil årbogen dokumentere den synlige forskningsindsats. I den forbindelse er det værd at nævne, at Det humanistiske Forskningscenter befinder sig som en gæst blandt sine egne og fungerer i helheden stort set uden vanskeligheder.

Det er endnu for tidligt at drage konklusioner om humanist-bekendtgørelsens fordele og ulemper. Den er ved at præge uddannelsesviften på afgørende måde. Det har betydet en væsentlig ro, at en række magisterstudier endelig er blevet godkendt. Denne ro er en væsentlig betingelse for, at det nye studiemønster kan finde et naturligt leje i den faglige forankring. Derfor modtages forlydende om et nyt snarligt uddannelsessystem med bekymring. Fakultetet har alene i efterkrigstiden kunnet administrere rene magisterstudier ved siden af skoleembedsksamens uddannelser, derpå en strukturel enhed omfattende alle uddannelser, senest i en form, der reelt indfører etfagsuddannelser, og fakultetet kan vel også varetage bacheloruddannelser med en ny overbygningsstruktur, men skulle det ske inden de første resultater af den seneste reform er kendt, vil mange studerende få mange vanskeligheder. Der kan højst blive tale om et alternativt forsøg i en årrække.

Det væsentligste i fakultetets langsigtede politik er at opretholde den brede fagvifte. Det er derfor tilfredsstillende, at netop denne politik er anerkendt fra Direktoratet for de videregående Uddannelser og indirekte fra Folketinget, som med den særlige såkaldte småfagsbevilling begyndte at reparere på tidligere års skader.

Den seneste større nydannelse fakultetet har besluttet er en intensiveret forskeruddannelse. Uddannelse af næste generations forskere har altid været højt prioriteret, men en systematisk, delvis tværvidenskabelig struktur er først nu etableret. Adskillige initiativer er allerede sat i gang, delvis med støtte fra Forskerakademiet. Det er værd at bemærke, at flere initiativer udvikles i samarbejde med forskere fra udenlandske universiteter, som Københavns Universitet har samarbejdsaftaler med.

Den løbende tilpasning til en optimal administrativ struktur er fortsat ved sammenlægning af to arkæologiske institutter til et Institut for forhistorisk og klassisk Arkæologi, og af tre sprogvidenskabelige institutter samt Center for Audiologopædi til et Institut for almen og an-

vendt Sprogvidenskab. Center for Arbejderkulturstudier er reorganiseret og nye centre er under dannelse.

Blandt de nye videnskaber er kvindeforskning, som ved Københavns Universitet har etableret sig med et højt aktivitetsniveau. Center for Kvindeforskning fejrede ved universitetets årets begyndelse sit femårsjubilæum med megen festivitas og med megen – berettiget – opmærksomhed.

Snart er kvindeforskningen et gammelt fag ved siden af alle de andre – gamle og spændstige på samme tid – og det gamle fakultet er stadig så spændstigt, at det er klar til at give plads til det næste nybrud i humanistisk forskning.

Jørgen Skafte Jensen

5. Det naturvidenskabelige Fakultet

I 1987 er Det naturvidenskabelige Fakultet begyndt at realisere den plan for årene 1987-93, som i 1986 blev fremsendt til Undervisningsministeriet og fik en positiv modtagelse i dettes rådgivende organer.

Centralt i planen står ønsket om styrkelse af en række vigtige forskningsområder, bl.a. gennem besættelse af et større antal professorater.

I 1987 har fakultetet ansat 3 nye professorer, 2 i datalogi og 1 i marinbiologi. Til besættelse i 1988 er opstået 6 professorater.

Ansættelsen af to professorer i datalogi betyder en permanent tilknytning af to internationalt kendte forskere til forsknings- og undervisningsmiljøet på Datalogisk Institut (DIKU).

Med besættelsen af professoratet i marinbiologi er der skabt klarhed om udviklingen af den akvatiske biologi ved Københavns Universitet. Opbygningen af en stærk forskergruppe ved Marinbiologisk Laboratorium i Helsingør sker i samarbejde med Statens naturvidenskabelige Forskningsråd. Også på andre felter er det fakultetets hensigt i de kommende år at arbejde for en styrkelse af den danske indsats indenfor havforskningen, der opfattes som væsentlig for det danske samfunds fremtidige udviklingsmuligheder.

I forbindelse med regeringens bioteknologiske forsknings- og udviklingsprogram er fakultetet i 1987 blevet hjemsted for to af de bioteknologiske centre, der for en forsøgsperiode på ca. 3 år etableres i et samarbejde med andre

højere læreanstalter, andre offentlige institutioner og erhvervslivet. Det drejer sig om et center for medicinsk bioteknologi og et center for molekylærbiologi.

Udover disse to centre, hvis ansvarlige ledere er ansat ved fakultetet, deltager forskergrupper fra en lang række laboratorier i fem andre centerdannelser.

Indpasningen af disse nye strukturer i universitetet har ikke været problemfri, og der må løbende på institutplan afklares mindre strukturelle problemer. Et særligt problem omkring centrene er, at der ikke er afsat penge til de ombygningsarbejder, der er behov for, og det er uhyre vanskeligt for universitetet selv at afsætte yderligere midler hertil. Men i hovedtræk synes centrene at tegne lovende, og de tilførte midler at give mulighed for større forskningsstiltag indenfor områder, der også af fakultetet betragtes som centrale. Også på andre områder arbejder fakultetet aktivt for at skaffe eksterne midler til centrale forskningsfelter.

I september 1987 optog fakultetet ialt 1097 nye studerende, en forøgelse med 163 i forhold til året før og med mere end 300 i forhold til 1985.

Mest markant var stigningen i tilgangen til biokemi studiet, der optog 182 nye studerende mod 123 i 1986. Biokemi studiet har nu siden begyndelsen af 80'erne oplevet en støt stigning i tilgangen, der i 1981 var på 37 studerende. Ikke underligt skaber en så konstant vækst gennem en længere årrække et ønske om en udbygning af faget, og fakultetet ser det som en hovedopgave i de kommende år at skabe bedre rammer for den biokemiske (molekylærbiologiske) forskning og undervisning.

Fakultetets samlede kandidatproduktion er stigende fra 1986 til 1987. Ialt blev 259 kandidater færdige i 1987 heraf 7 aktuarer. Kandidatproduktionen i datalogi er stigende, og dette gælder tillige produktionen af exam.scient.'er i datalogi, men der er stadig tale om en pukkel af næsten-færdige datalogistuderende, der blot mangler deres speciale, og hvor vanskelighederne med at fastholde de fastansatte lærere på Datalogisk Institut er hæmmende for færdiggørelsen. Fakultetet har i denne forbindelse søgt Finansministeriet om fastholdelsestillæg til lektorerne ved Datalogisk Institut.

Dorte Olesen

c. De styrende organer

Rektor: Professor, dr.phil. Ove Nathan genvalgtes ved rektorvalget foråret 1985 for perioden 1.6.1986-31.5.1988.

Prorektor: Lektor, mag.art. Leif Christensen genvalgtes ved prorektorvalget foråret 1987 for perioden 1.6.1987-31.5.1989.

Konsistorium: Rektor, prorektor og dekanerne for de 5 fakulteter er fødte medlemmer. Ved valget til de styrende organer efteråret 1986 valgtes til Konsistorium 11 repræsentanter for det heltidsbeskæftigede personale og 10 repræsentanter for det teknisk-administrative personale for perioden 1.12.1986-30.11.1989. Ved valget til de styrende organer efteråret 1986 valgtes til Konsistorium 2 repræsentanter for det deltidsbeskæftigede personale og 10 repræsentanter for de studerende for perioden 1.12.1986-30.11.1987. På grund af edb-strejke sommeren 1987 forlængedes valgperioden for studerende og deltidslærere til 15.01.1988.

Oplysninger om sammensætningen af Konsistorium, Konsistoriums Budget- og Forretningsudvalg, fakultets- og fagråd, samt studienævn findes i »Vejviser for Københavns Universitet 1987«.

Herudover har Konsistorium i 1986/87 nedsat følgende udvalg og arbejdsgrupper:

Lovpligtige udvalg: Konsistoriums Valgudvalg, for perioden 1.1.-31.12.1987. Konsistoriums Stipendieudvalg, for perioden 1.2.1987-31.12.1988. Konsistoriums permanente Muse-

umsudvalg, for perioden 1.12.1986-30.11.1989.

Øvrige udvalg og arbejdsgrupper, alle for perioden 1.12.1986-30.11.1987: Forskningsudvalget, Uddannelsesudvalget, Informations- og formidlingsudvalget, Konsistoriums udvalg for internationale Anliggender, Biblioteksudvalget og Konsistoriums Ligestillingsudvalg.

Følgende udvalg blev nedlagt i 1987: Bladudvalget (kommunikationsudvalg) vedrørende Universitetsavisen, Arbejdsgruppen vedrørende freds- og konfliktforskning, Københavns Universitets forum for informationsteknologi, Udvalget vedrørende internationale udviklingsstudier og områdestudier og Konsistoriums følgeudvalg for Hum-Tek-uddannelsen.

Konsistoriums Budget- og Forretningsudvalg har nedsat følgende udvalg, alle for perioden 1.12.1986-30.11.1987: Koordinationsudvalget vedrørende den fysiske planlægning, Kantine- og rengøringsudvalget, Udvalget vedrørende de fællestekniske driftsforhold for bygninger m.v. og Udvalget vedrørende udgifter til den centrale administration og fælles service.

Oplysninger om sammensætningen af ovennævnte udvalg fås ved henvendelse til Konsistorialkontoret, Frue Plads, Postboks 2177, 1017 København K.

Oplysninger om sammensætningen af fakultets- og fagråd, samt fakultetsstudienævn fås ved henvendelse på de enkelte fakultetskontorer, jfr. adressefortegnelsen forrest i årbogen.